

SMP Deelrapport Tilburg Oude stad

Bijlage bij het Soortenmanagementplan Tilburg

Maatregelen voor gebouwbewonende vogels en vleermuizen

DATUM: 23 januari 2023

Gerard Smit, Janneke Daamen & Lotte Littoij

INHOUD

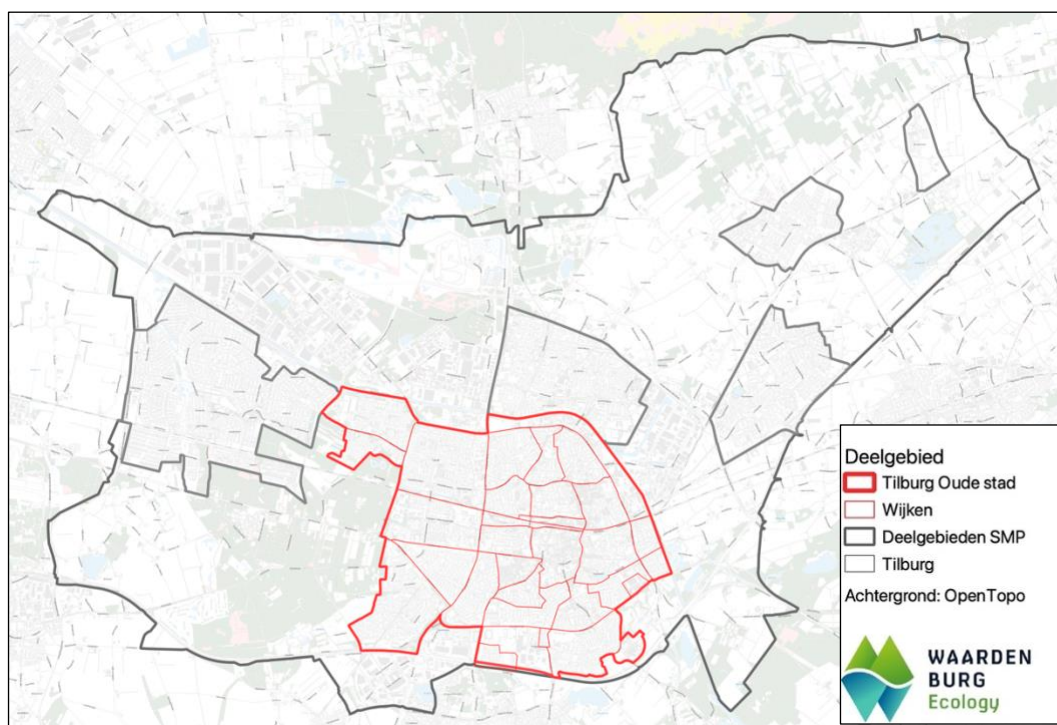
Bijlage bij het Soortenmanagementplan Tilburg	1
INHOUD	2
1-- Inleiding	3
1.1 Tilburg Oude stad	3
1.2 Behoud en verbetering aanbod verblijfplaatsen Oude stad	4
2-- Gierzwaluw in Tilburg Oude stad	6
2.1 Verspreiding	6
2.2 Ambities gierzwaluw	7
2.3 Maatregelen	7
3-- Huismus in Tilburg Oude stad	10
3.1 Verspreiding	10
3.2 Ambities huismus	11
3.3 Maatregelen	11
4-- Gewone dwergvleermuis in Tilburg Oude stad	14
4.1 Verspreiding	14
4.2 Ambities Gewone dwergvleermuis	16
4.3 Maatregelen	18
5-- Laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis	20
5.1 Laatvlieger	20
5.2 Ambities Laatvlieger	20
5.3 Maatregelen	21
5.4 Overige vleermuizen	22
5.5 Gewone grootoorvleermuis	22
5.6 Ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis	23
Wijk-factsheets Tilburg Oude stad	24

1 Inleiding

1.1 Tilburg Oude stad

Dit deelrapport bij het Soortenmanagementplan (SMP) Tilburg heeft betrekking op de Oude stad van Tilburg, zoals is weergegeven in Figuur 1.1. Het gebied wordt globaal begrenst door het Wilhelminakanaal in het noorden en oosten van de stad en de A58 in het zuiden en de bosgebieden van de Blaak, de Warande en het Wandelbos in het westen. Het bedrijventerrein Kanaalzone maakt geen deel uit van het SMP.

Figuur 1.1 Deelgebied Tilburg Oude stad (binnen rode kader).

Een groot deel van het centrum, Oud-Zuid en Oud-Noord bevat woningen van voor 1950. Woningen uit de periode 1951 – 1980 liggen in de westelijke wijken. Langs de zuidrand liggen met name woningen van na 1970. De wijken zijn echter niet homogeen van samenstelling. Door heel Tilburg komen gebouwen en bouwblokken voor die de laatste 10 jaar zijn gerealiseerd. De Oude stad heeft dan ook een duidelijk dynamisch karakter als gevolg van renovatie en herinrichtingsprojecten.

In de centraal gelegen wijken liggen verspreid kleine parken en andere groen-elementen. Wijken met veel groen liggen met name in het westelijk deel van de Oude stad en langs de zuidrand.

Aan de noord- en noordoostkant liggen langs het Wilhelminakanaal wijken die met name bestaan uit bedrijventerreinen. Deze wijken hebben weinig groen, parken en ruime

groenstroken ontbreken hier. Groenstroken liggen met name langs het kanaal. In het noordwesten en zuidoosten grenzen een aantal woonwijken direct aan het kanaal.

1.2 Behoud en verbetering aanbod verblijfplaatsen Oude stad

De Oude stad vormt binnen Tilburg een belangrijk leefgebied voor huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

De ambitie voor de Oude stad is huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger duurzaam te behouden. Dit betekent dat bij werkzaamheden aan gebouwen in het kader van verduurzaming, zoals na-isolatie, en bij transformatie en sloop- en nieuwbouw rekening wordt gehouden met deze soorten door maatregelen te treffen om sterfte te voorkomen en het aanbod aan verblijfplaatsen te behouden. Ook zijn maatregelen nodig om het aanbod aan verblijfplaatsen waar mogelijk uit te breiden (Tabel 1.1).

Tabel 1.1 Doelen Oude stad voor gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger¹.

	Trend Tilburg 2017-2021	Staat van instandhouding	Maatregelen
Gierzwaluw	>	+	Behoud omvang, uitbreiding nestlocaties
Huisumus	>	+	Behoud omvang, uitbreiding nestlocaties
Gewone dwergvleermuis	=	+	Behoud aanbod zomer- paarverblijven Uitbreiding kraam-massawinterverblijven
Laatvlieger	Onzeker	-	Onderzoek ten behoeve van uitbreiding (kraam)verblijfplaatsen

De afgelopen periode, vanaf 2014, is met name gestuurd op behoud van het aanbod aan verblijfplaatsen voor huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Dit aanbod is voor huismus en gierzwaluw en voor zomer- en paarverblijven van gewone dwergvleermuis afdoende gewaarborgd. Dit neemt niet weg dat in een aantal wijken uitbreiding van nestlocaties voor huismus en gierzwaluw zinvol is (§2.2, §3.2).

Het aantal bekende kraam- en massawinterverblijven van gewone dwergvleermuis is beperkt. De komende jaren moet dan ook proactief gestuurd worden op grotere voor de vleermuispopulatie kritieke verblijfplaatsen (grote kraamverblijven en massawinterverblijven) in de Oude stad. Hierbij moet opgemerkt worden dat kraamverblijven van gewone dwergvleermuis in verschillende typen gebouwen kunnen voorkomen. Mogelijkheden voor massawinterverblijven zullen zich vooral voordoen bij appartementencomplexen, flats, grote kantoorgebouwen en overige typerende gebouwen als zorgcomplexen, kerken, zolders.

Voor de laatvlieger zijn geen standaard maatregelen beschikbaar. De maatregelen voor laatvlieger zijn vooral gebaseerd op de lokale situatie waar de laatvlieger wordt

¹ Trends en Staat van instandhouding zijn weergegeven op basis van de Evaluatie SMP Tilburg Oude stad 2021.

aangetroffen. Van verblijfplaatsen van laatvlieger is in Tilburg echter nog weinig bekend. Dit maakt deze populaties kwetsbaar. Dit betekent dat voor laatvlieger aanvullend onderzoek nodig is voor meer inzicht in verblijfplaatsen van laatvlieger.

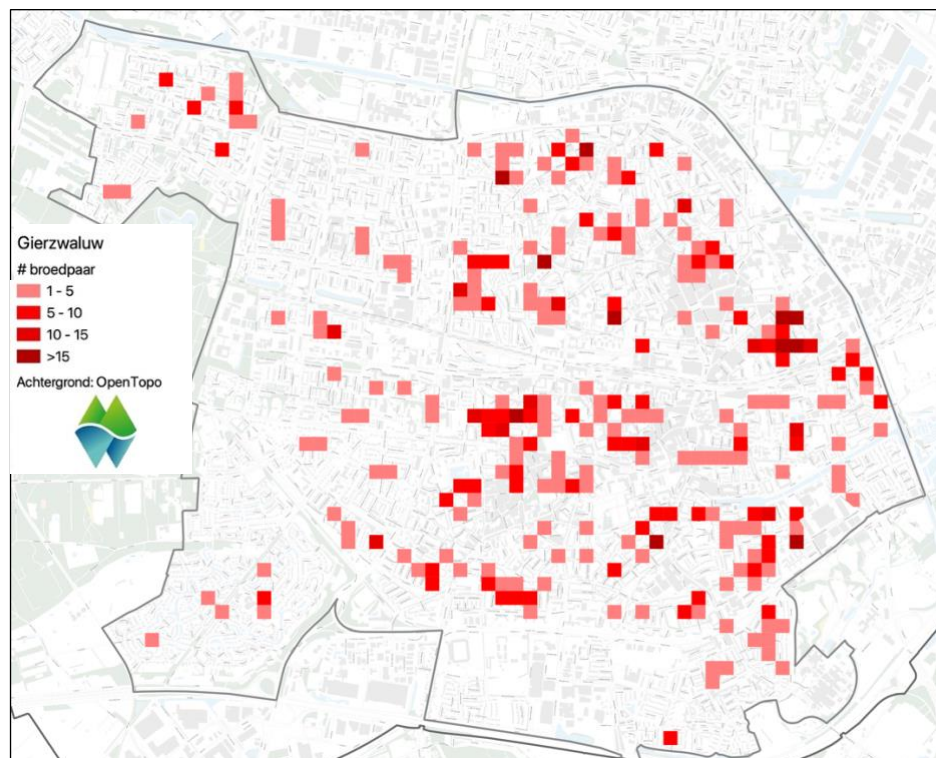
2 Gierzwaluw in Tilburg Oude stad

2.1 Verspreiding

De gierzwaluw komt binnen Tilburg Oude stad vrijwel overal voor als broedvogel (Figuur 2.2). Hoge aantallen broedparen worden vooral aangetroffen in het centrale deel van de Oude stad. Dit zijn wijken met relatief veel hoge en oude gebouwen. De wijken in het centrum zijn van groot belang voor de populatie gierzwaluwen in Tilburg. Behoud van het aantal nestlocaties, en daarmee het aantal broedparen heeft in deze wijken de prioriteit.

In de wijken in het westelijk deel van Oude stad zijn weinig gierzwaluwen aanwezig. Deze wijken zijn in potentie geschikt maar worden veelal gekenmerkt door lange rijen met woonhuizen en (daardoor) relatief weinig toegankelijke kopgevels. In de wijken met een matige dichtheid aan broedparen kunnen wel clusters van meerdere broedparen aanwezig zijn. In deze wijken zijn over het algemeen geschikte gebouwen voor gierzwaluwen aanwezig, maar het aanbod aan concrete nestlocaties is beperkt. Het proactief uitbreiden van het aanbod aan nestlocaties biedt goede kansen voor uitbreiding van het aantal broedparen. Dit is met name op plekken waar nieuwe nestlocaties in de nabijheid van in gebruik zijnde nestlocaties worden gerealiseerd.

De lommerrijke villawijken in De Reit West, De Blaak Noord en Zorgvlied zijn weinig in trek bij de gierzwaluw en bieden weinig kansen voor nestlocaties.

Figuur 2.1 *Dichtheid gierzwaluw in Oude Stad (raster (ha.) – in 2013 en 2020 onderzocht gebied).*

2.2 Ambities gierzwaluw

In Figuur 2.2 zijn de ambities voor gierzwaluwen in de Oude stad op wijkniveau weergegeven. De ambities worden als volgt beschreven (Tabel 2.1):

- Hoge ambitie: wijken van groot belang voor de Tilburgse populatie. Behoud hoge dichtheid aan broedparen (minimaal 45 broedparen¹ per km²). Voorbeeld: bij een appartementencomplex, één nestlocatie, kunnen 10 of meer kasten aanwezig zijn die samen een plek bieden voor een grotere broedkolonie van 10 of meer broedpaar.
- Gemiddelde ambitie: wijken waar de huidige dichtheid aan broedparen beperkt is maar er zijn potenties voor uitbreiding. Er wordt gestreefd naar gemiddeld 25 broedpaar per km². Voorbeeld: De Reit heeft relatief weinig gierzwaluwen door te investeren in extra nestgelegenheid, clusters nabij bestaande nestlocaties, kan het aantal broedparen hier stijgen.
- Lage ambitie: wijken met een lage dichtheid of geen broedparen en beperkte potenties. Het huidige aantal blijft minimaal behouden (minimaal 5 broedparen per km²). Het gaat om incidentele broedparen, veelal één per nestlocatie.

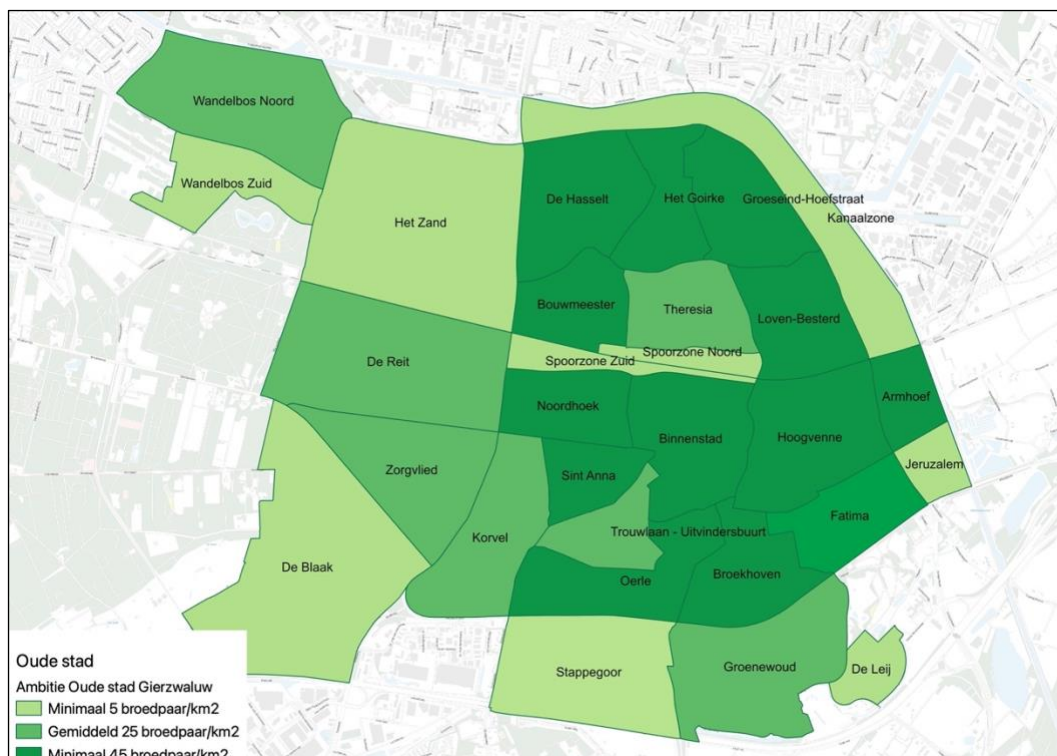
2.3 Maatregelen

De maatregelen om de ambities voor Oude Stad te realiseren bestaan uit:

1. Het monitoren van plekken met kolonies van gierzwaluwen, kolonies zijn belangrijk voor de populatie.
2. Het op peil houden van het aanbod aan nestlocaties door bij ingrepen maatregelen te treffen conform het Kennisdocument Gierzwaluw.
3. Het op peil houden van het aanbod aan nestlocaties door het plaatsen van nestkasten waar en wanneer zich mogelijkheden voordoen, zoals het stimuleren van natuurinclusief bouwen en renoveren, conform het Puntensysteem voor Natuur- en groeninclusief bouwen Tilburg.
4. Het stimuleren van het uitbreiden van het aanbod aan nestlocaties ook op plekken waar geen ingrepen zijn gepland.

De resultaten van de monitoring en de in het kader van het SMP uitgevoerde maatregelen worden bijgehouden in de GIS-applicatie van de gemeente.

¹ Nestlocatie: woonblokken, appartementencomplexen met één of meerdere broedparen. In een optimale wijk zijn er gemiddeld 3 broedpaar per locatie.

Figuur 2.2 Gierzwaluw ambities in Oude stad, zie Tabel 2.1.

Tabel 2.1 Toelichting op ambities voor de gierzwaluw zoals weergegeven in Figuur 2.2.

Ambitie	Doel	Nestlocaties* per 100 ha (1 km ²)
Hoog	Behoud hoge aantal broedparen, minimaal 45 broedpaar per km ²	Minimaal 15 nestlocaties met clusters van drie of meer broedparen
Gemiddeld	Verbetering aantal broedparen tot minimaal 25 broedpaar per km ²	Minimaal 15 nestlocaties met twee of meer broedparen
Laag	Minimaal 5 broedparen per km ² door verbetering aanbod aan nestlocaties.	Minimaal 5 nestlocaties met één broedpaar.

* Nestlocatie: woonblokken, appartementencomplexen met één of meerdere in gebruik zijnde nesten.

Tabel 2.2 Ambities voor de gierzwaluw per wijk afgeleid van Tabel 2.1 gecorrigeerd voor het bebouwd oppervlak, inclusief richtlijn voor het aantal broedparen en de opgave om de ambitie te behalen

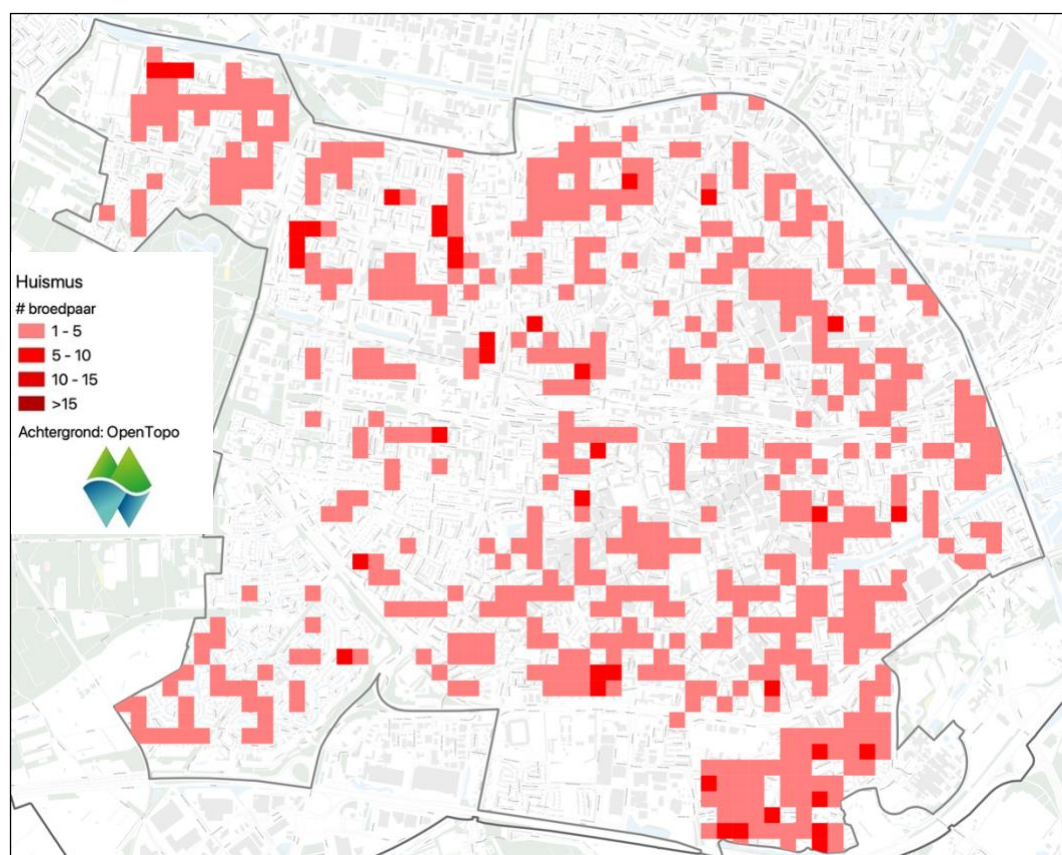
Tilburg Oude stad Wijk	ha	Ambitie	# Vastgestelde Broedparen	Ambitie # Broedparen	Opgave # Broedparen
Armhoef	29	Hoog	26	13	Behoud aantal
Binnenstad	79	Hoog	55	36	Behoud aantal
Bouwmeester	48	Hoog	34	22	Behoud aantal
De Hasselt	82	Hoog	65	37	Behoud aantal
Fatima	41	Hoog	67	18	Behoud aantal
Groeseind-Hoefstraat	63	Hoog	45	28	Behoud aantal
Het Goirke	47	Hoog	55	21	Behoud aantal
Loven-Besterd	63	Hoog	106	28	Behoud aantal
Noordhoek	48	Hoog	77	22	Behoud aantal
Oerle	70	Hoog	62	32	Behoud aantal
Broekhoven	59	Gemiddeld	29	15	Behoud aantal
De Reit	143	Gemiddeld	24	36	12
Groenewoud	107	Gemiddeld	27	27	Behoud aantal
Hoogvenne	89	Gemiddeld	53	22	Behoud aantal
Korvel	79	Gemiddeld	35	20	Behoud aantal
Sint Anna	34	Gemiddeld	21	9	Behoud aantal
Theresia	54	Gemiddeld	24	14	Behoud aantal
Trouwlaan - Uitvindersbuurt	36	Gemiddeld	9	9	Behoud aantal
Wandelbos Noord	113	Gemiddeld	31	28	Behoud aantal
Zorgvlied	86	Gemiddeld	21	22	Behoud aantal
De Blaak	194	Laag	14	10	Behoud aantal
De Leij	22	Laag	0	>1	>1
Het Zand	197	Laag	19	10	Behoud aantal
Jeruzalem	20	Laag	0	>1	>1
Kanaalzone	103	Laag	3	5	2
Spoorzone Noord	15	Laag	0	>1	Behoud aantal
Spoorzone Zuid	21	Laag	0	>1	>1
Stappegoor	33	Laag	0	2	2
Wandelbos Zuid	51	Laag	1	3	2

3 Huismus in Tilburg Oude stad

3.1 Verspreiding

De huismus komt net als de gierzwaluw vrijwel overal voor in de Oude stad van Tilburg (Figuur 3.1). De meeste broedparen zijn aanwezig in Hasselt en Groenewoud. Dit zijn ruim opgezette wijken met voornamelijk lage woningen en veel zonnige tuinen. Er zijn maar weinig hoge bomen aanwezig. In de mussenrijke wijken is relatief veel sociale woningbouw aanwezig. De huizen zijn niet allemaal strak afgewerkt, de tuinen hebben een inrichting met haen (liguster), verspreid staande coniferen en vijvers.

Figuur 3.1 *Dichtheid huismus in Oude Stad (raster (ha.) – in 2013 en 2020 onderzocht gebied).*

De wijken Hasselt, Groenewoud, Korvel, Broekhoven, Tivoli, Armhoef, Het Zand, Wandelbos-Noord en de delen van Zorgvlied en De Blaak buiten de villawijken zijn van groot belang voor de populatie huismussen in Tilburg. Behoud van het aantal nestlocaties, en daarmee het aantal broedparen heeft in deze wijken de prioriteit.

De meest kansrijke wijken voor uitbreiding van het aantal huismussen vormen de stadswijken met laagbouw en weinig hoge bomen waar de aantallen nog laag zijn. Het proactief uitbreiden van het aanbod aan nestlocaties biedt goede kansen voor uitbreiding van het aantal broedparen op plaatsen waar ook voldoende laag groen (kruidenrijk

grasland, struweel) met open plekjes aanwezig zijn, zoals in groene tuinen, volkstuinten en openbaar groen.

In bedrijventerreinen en (lommerrijke) villawijken als in De Reit west, in De Blaak noord en in Zorgvlied broedt de huismus in lage dichtheden. Lommerrijke villawijken zijn moeilijk geschikt te maken voor huismussen.

3.2 Ambities huismus

In Figuur 3.2 zijn de ambities voor huismussen in de Oude stad op wijkniveau weergegeven. De ambities worden als volgt beschreven (Tabel 3.1):

- Hoge ambitie: wijken van groot belang voor de Tilburgse populatie. Behoud hoge dichtheid aan broedparen (120 broedparen¹ per km², inclusief bolwerkjes). Voorbeeld: bij een rijtjeshuis, één nestlocatie, kunnen 4 of meer nesten aanwezig zijn.
- Gemiddelde ambitie: wijken waar de huidige dichtheid aan broedparen beperkt is maar er zijn potenties voor uitbreiding. Er wordt gestreefd naar minimaal 60 broedpaar per km². Voorbeeld: wijken als Binnenstad en De Blaak hebben delen met weinig of geen huismussen maar er zijn wel potenties, door nabijgelegen gebouwen te voorzien van ruime nestgelegenheid zodanig dat er met 4 of meer nesten in gebruik kunnen zijn kan het aantal broedpaar toenemen.
- Lage ambitie: wijken met een lage dichtheid of geen broedparen en beperkte potenties. Het huidige aantal van incidentele broedparen blijft minimaal behouden en wordt zo mogelijk uitgebreid (minimaal 20 broedpaar per km²) Het gaat hierbij om incidentele broedparen.

3.3 Maatregelen

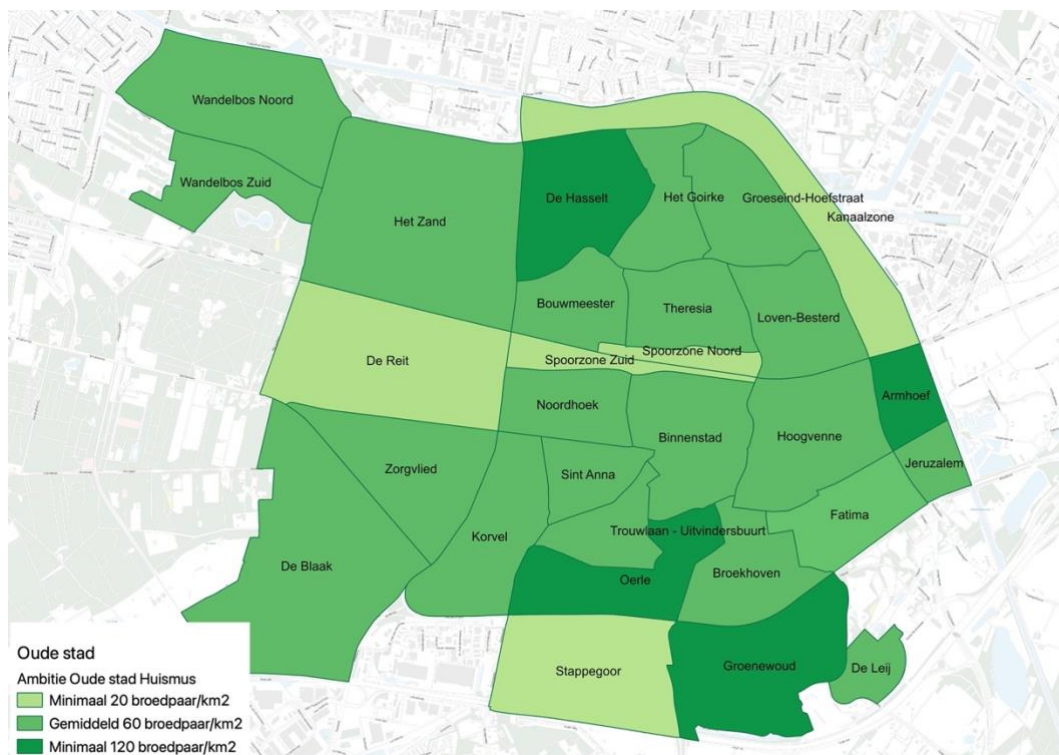
De maatregelen om de ambities voor Oude Stad te realiseren bestaan uit:

1. Het monitoren van plekken met bolwerkjes, bolwerkjes zijn belangrijk voor de populatie.
2. Het op peil houden van het aanbod aan nestlocaties door bij ingrepen maatregelen te treffen conform het Kennisdocument Huismus.
3. Het op peil houden van het aanbod aan nestlocaties door het proactief plaatsen van nestkasten of andere nestgelegenheid waar en wanneer zich mogelijkheden voordoen, zoals het stimuleren van natuurinclusief bouwen en renoveren, conform het Puntensysteem voor Natuur- en groeninclusief bouwen Tilburg.
4. Het stimuleren van het uitbreiden van het aanbod aan nestlocaties ook op plekken waar geen ingrepen zijn gepland.

¹ Nestlocatie: woonblokken, appartementencomplexen met één of meerdere broedparen. In een optimale wijk zijn er gemiddeld 3 broedpaar per locatie.

De resultaten van de monitoring en de in het kader van het SMP uitgevoerde maatregelen worden bijgehouden in de GIS-applicatie van de gemeente.

Figuur 3.2 Huismus ambities in Oude stad, zie Tabel 3.1.

Tabel 3.1 Toelichting op ambities voor de huismus zoals weergegeven in Figuur 3.2.

Ambitie	Doel	Nestlocaties* per 100 ha (1 km ²)
Hoog	Behoud hoge dichtheid broedparen minimaal 120 broedpaar per km ²	Minimaal 30 nestlocaties met clusters van vier of meer broedparen
Gemiddeld	Verbetering dichtheid broedparen naar minimaal 60 broedpaar per km ²	Minimaal 15 nestlocaties voor vier of meer nesten.
Laag	Minimaal 20 broedparen per km ² door verbetering aanbod aan nestlocaties	Minimaal 20 nestlocaties met één broedpaar.

* Nestlocatie: woonblokken, appartementencomplexen met één of meerdere in gebruik zijnde nesten.

Tabel 3.2 Ambities voor de huismus per wijk afgeleid van Tabel 3.1 gecorrigeerd voor het wijkoppervlak, inclusief richtlijn voor het aantal broedparen per wijk en de opgave om de ambitie te behalen

Tilburg Oude stad Wijk	ha	Ambitie	# Vastgestelde Broedparen	Ambitie # Broedparen	Opgave # Broedparen
Armhoef	29	Hoog	31	35	4
De Hasselt	82	Hoog	94	98	4
Groenewoud	107	Hoog	172	128	Behoud aantal
Oerle	70	Hoog	84	84	Behoud aantal
Binnenstad	79	Gemiddeld	23	47	24
Bouwmeester	48	Gemiddeld	36	29	Behoud aantal
Broekhoven	59	Gemiddeld	45	35	Behoud aantal
De Blaak	194	Gemiddeld	74	116	42
De Leij	22	Gemiddeld	9	13	4
Fatima	41	Gemiddeld	32	25	Behoud aantal
Groeseind-Hoefstraat	63	Gemiddeld	57	38	Behoud aantal
Het Goirke	47	Gemiddeld	16	28	12
Het Zand	197	Gemiddeld	166	118	Behoud aantal
Hoogvenne	89	Gemiddeld	69	53	Behoud aantal
Jeruzalem	20	Gemiddeld	7	12	5
Korvel	79	Gemiddeld	41	47	6
Loven-Besterd	63	Gemiddeld	52	38	Behoud aantal
Noordhoek	48	Gemiddeld	36	29	Behoud aantal
Sint Anna	34	Gemiddeld	24	20	Behoud aantal
Theresia	54	Gemiddeld	26	32	6
Trouwlaan - Uitvindersbuurt	36	Gemiddeld	32	22	Behoud aantal
Wandelbos Noord	113	Gemiddeld	91	68	Behoud aantal
Wandelbos Zuid	51	Gemiddeld	15	31	16
Zorgvlied	86	Gemiddeld	32	52	20
De Reit	143	Laag	37	29	Behoud aantal
Kanaalzone	103	Laag	20	21	Behoud aantal
Spoorzone Noord	15	Laag	0	3	3
Spoorzone Zuid	21	Laag	1	4	3
Stappegoo	33	Laag	2	7	5

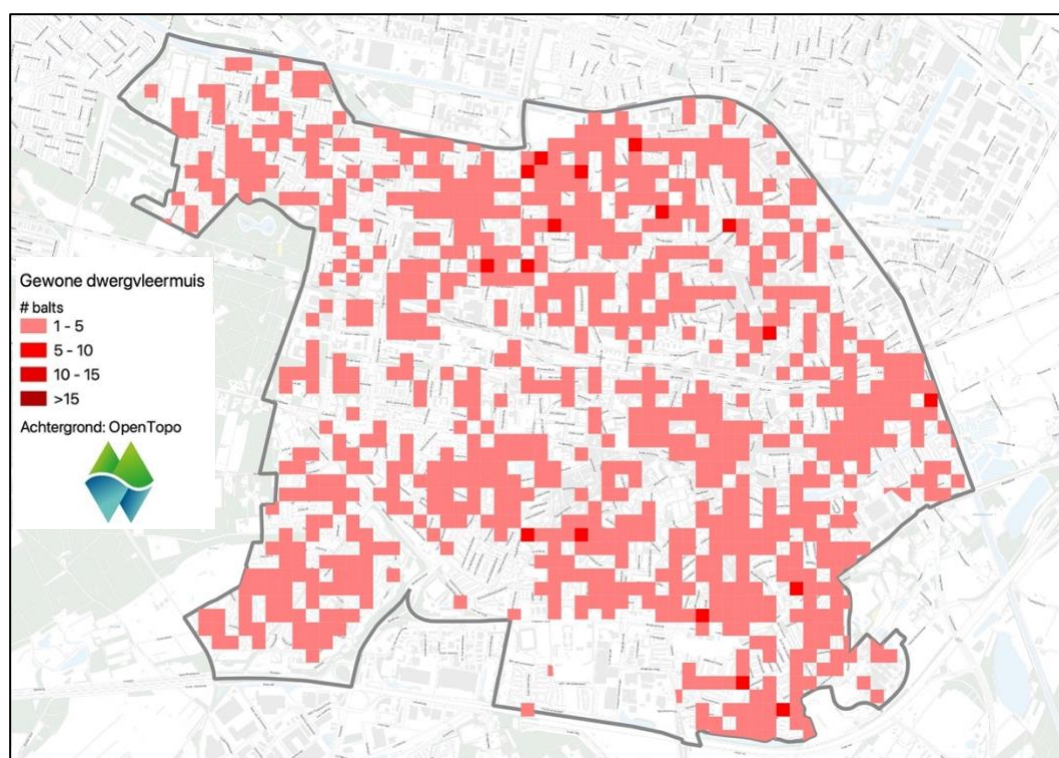
4 Gewone dwergvleermuis in Tilburg Oude stad

4.1 Verspreiding

Concentraties van foeragerende vleermuizen en langdurige foerageeractiviteit komen in Oude Stad voor in parken, straten en groenstroken met veel (grote) bomen, bij open water en bij de grotere groengebieden.

Zomer-, paarverblijven

In de Oude stad van Tilburg is overall baltsactiviteit van de gewone dwergvleermuis vastgesteld (Figuur 4.1). Paar- en zomerverblijven van mannetjes komen dan ook in het gehele gebied voor. Er zijn geen aanwijzingen dat het aanbod aan paar- en zomerverblijven beperkend is.

Figuur 4.1 *Dichtheid gewone dwergvleermuis Oude Stad 2013 op basis van baltsactiviteit van mannetjes (raster (ha.) – in 2013 en 2020 onderzocht gebied).*

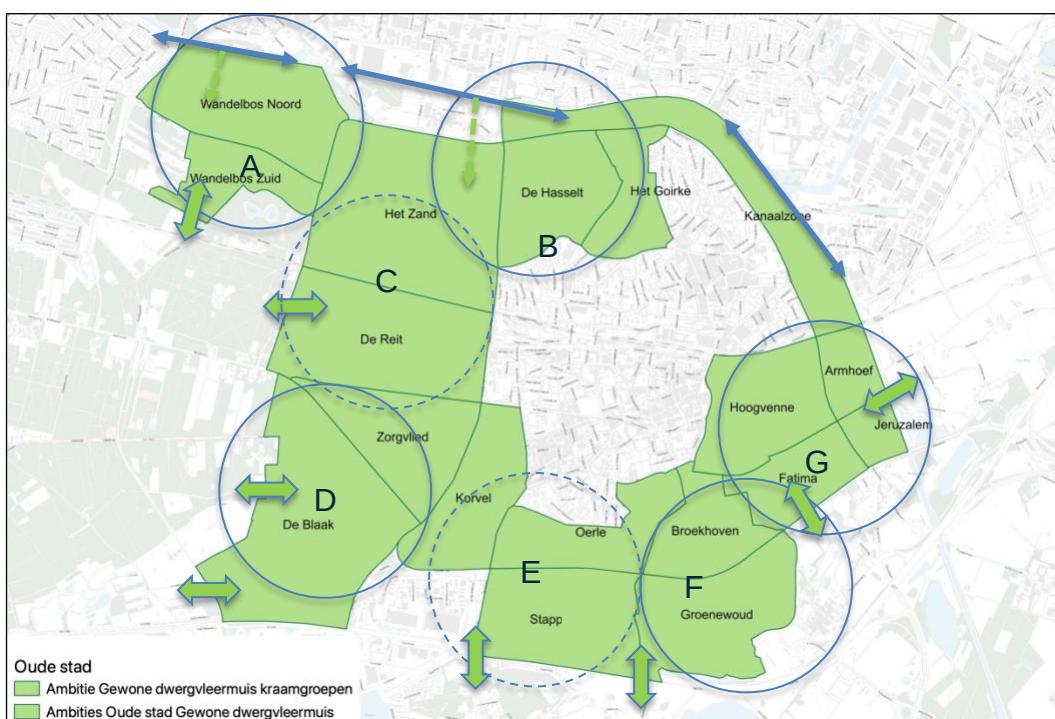
Kraamverblijfplaatsen en zomerkolonies

De kraamverblijfplaatsen zijn vooral aangetroffen in wijken aan de rand van de Oude stad (Tabel 4.1; Figuur 4.2). Momenteel zijn er verspreid over verschillende wijken kraamverblijfplaatsen bekend van vijf kraamgroepen. Op basis van locaties met hoge activiteit en ligging nabij groengebied zijn er in Oude stad mogelijk nog twee kraamgroepen aanwezig (op basis van Broekmeyer *et al.* 2015). Ook voor zomerverblijfplaatsen met meerdere dieren (zomerkolonie) hebben de gewone dwergvleermuizen een voorkeur voor wijken op korte afstand van de stadsrand en voor bebouwing uit de periode tussen 1960 en 1980 (Boonman *et al.* 2014). Er zijn 48 zomerverblijfplaatsen bekend maar op grond

van vliegroutes en kort na/voor zonsondergang/opkomst foeragerende dieren zullen meer zomerverblijfplaatsen aanwezig zijn. De bekende winterverblijfplaatsen bevinden zich met name in of nabij de binnenstad.

De bosrijke zones langs de westelijke stadsrand met Park Het Wandelbos, de Oude Warande, de gemeentebossen en de landgoederenzone bij de Bredaseweg en De Kaaistoep vormen belangrijke jachtgebieden voor gewone dwergvleermuizen. Wijken als Wandelbos, Het Zand en De Blaak zijn daarmee geschikt voor een kraamkolonie. Ook wijken als Broekhoven, Groenewoud en Fatima liggen op korte afstand van jachtgebied en zijn geschikt voor een kraamkolonie. Dit geldt ook voor wijken langs het Wilhelminakanaal waar het kanaal met de groenzone erlangs een geschikt jachtgebied is.

Figuur 4.2 Kraamgroepen (cirkel) en mogelijke kraamgroepen (onderbroken cirkel) van gewone dwergvleermuis binnen de Oude stad van Tilburg, groen zijn geschikte wijken met binding met buitengebied (brede groene pijl) en vliegroutes (dunne groene pijl) naar Wilhelminakanaal als jachtgebied (blauwe pijl) (zie Tabel 4.1).

Tabel 4.1 Spreiding van kraamgroepen in Oude stad, voor de ligging zie Figuur 4.2.

Kraamgroep	Wijken	Status
A	Wandelbos Noord; Wandelbos Zuid	Kraamverblijven aanwezig
B	De Hasselt; Het Zand; Het Goirke	Kraamverblijven aanwezig
C	De Reijt; Het Zand	Mogelijk aanwezig
D	De Blaak; Zorgvlied	Kraamverblijven aanwezig
E	Korvel; Oerle; Stappegoor; Bedrijventerrein het Laar	Mogelijk aanwezig
F	Groenewoud; Broekhoven; De Leij; Koningshoeve	Kraamverblijven aanwezig
G	Armhoef; Fatima; Hoogvenne; Jeruzalem; Koningshoeve	Kraamverblijven aanwezig

Winterverblijven

In 2013 en 2020 zijn 8 massawinterverblijven vastgesteld, in 2020 is daar een 9de bijgekomen. Wijken met één of meer massawinterverblijven zijn Wandelbos-Noord, De Reit, Noordhoek, Broekhoven, Binnenstad en Stappegoor.

4.2 Ambities Gewone dwergvleermuis

Kraamverblijven

In Figuur 4.2 is de verspreiding van bekende en mogelijke kraamgroepen in de Oude stad weergegeven. De ambitie is een goede spreiding en aanbod van kraamverblijfplaatsen te behouden en in kansrijke wijken te realiseren zodanig dat Oude stad plaats biedt aan zeven kraamgroepen. Kansrijke wijken voor kraamverblijven zijn weergegeven in Tabel 4.1. Voor een kraamgroep wordt uitgegaan van minimaal vijf in gebruik zijnde kraamverblijven binnen maximaal twee kilometer afstand (Broekmeyer *et al.* 2015). Een kraamgroep kan kraamverblijven jaarlijks wisselend gebruiken. Het totale aanbod aan verblijfplaatsen zal dan ook groter moeten zijn. Voor de ambitie wordt er van uitgegaan dat in kansrijke wijken er per km² 20 locaties geschikt zijn voor gebruik door één kraamgroep en zomerkolonies (Tabel 4.3). Op dit moment ontbreekt een concreet overzicht van het aanbod aan geschikte (kraam)verblijfplaatsen op wijkniveau (zoals bijvoorbeeld toegankelijk en geschikte spouwlocaties). Aangenomen wordt dat in een wijk met één of meer bekende kraamverblijfplaatsen en met vergelijkbare woningen het aanbod aan (kraam)-verblijfplaatsen niet beperkt is. Bij grootschalige isolatie van woningen kan dit veranderen en zijn wettelijk verplichte maatregelen nodig om het aanbod aan (kraam)verblijfplaatsen te behouden. In wijken waar geen ingrepen gepland zijn is realisatie van extra (kraam)verblijfplaatsen wenselijk om het aanbod op de lange termijn te waarborgen.

- Ambitie voor kraamgroep/zomerkolonie: behoud aantal en omvang kraamgroepen (6 tot 7) en waar nodig verbeteren van de spreiding van (kraam)verblijfplaatsen over de geschikte wijken in de stad. Een kraamgroep moet beschikken over minimaal 20 verblijfplaatsen waarvan er wisselend minimaal 5 ook daadwerkelijk in gebruik zijn.

Winterverblijven

Kansen voor de ontwikkeling van massa-winterverblijven liggen vooral bij renovatie en groot onderhoud van grote gebouwen in de centrale delen van de stad. Hier is veel hoogbouw aanwezig met bestaande winterverblijven.

- Ambitie voor massawinterverblijven: uitbreiding aanbod massawinterverblijven door realisatie van een extra verblijf bij nieuwe hoogbouw. Het huidige aanbod aan bestaande massawinterverblijven blijft behouden.

Zomer-, paarverblijven

Het huidige aanbod aan paar- en zomerverblijven voor gewone dwergvleermuizen in Oude stad is niet beperkend. Dit aanbod zal op peil moeten blijven. Bij ingrepen die de functie van een gebouw als paar- en zomerverblijf kan aantasten worden voorzieningen getroffen die ook geschikt zijn voor een kraam- of zomerkolonie. Mocht dit niet goed mogelijk zijn

dan worden de wettelijk verplichte maatregelen voor paar- en zomerverblijf uitgevoerd zoals beschreven in het Kennisdocument.

- **Ambitie zomer- en paarverblijven:** in alle wijken ook wijken met een beperkte potentie voor verblijfplaatsen blijft het aanbod aan zomer- en paarverblijfplaatsen voor individuele en kleinere groepen dieren op peil.

Tabel 4.2 Toelichting op ambities voor gewone dwergvleermuis in Oude stad.

Ambitie	Doel	Verblijfplaatsen per 100 ha (1 km ²)
Kraamgroepen, zomerkolonies	Voldoende aanbod aan kraamverblijfplaatsen voor 6-7 kraamgroepen in Oude stad, ook geschikt voor zomerkolonies.	20 kraamverblijfplaatsen per kraamgroep (Tabel 4.3).
Massawinterverblijven	Uitbreiding van het aanbod massawinterverblijven met één extra locatie, bestaande verblijfplaatsen behouden.	Bij renovatie en nieuwbouw grote complexen inzetten op natuurinclusief bouwen ten behoeve van extra massawinterverblijf.
Zomer- en paarverblijfplaatsen	Behoud aanbod aan zomer- en paarverblijfplaatsen	Aanbod niet beperkend, altijd proactieve maatregelen bij ingrepen.

Tabel 4.3 Ambitie voor aantallen beschikbare verblijfplaatsen (20/km²) geschikt voor kraamgroepen en zomerkolonies van gewone dwergvleermuis zoals weergegeven Figuur 4.2. De aantallen zijn inclusief bestaande (in potentie geschikte) verblijfplaatsen.

Groep	wijk	# vastgestelde verblijfplaatsen	Ambitie verblijfplaatsen	'Opgave'
A	Wandelbos Noord	4	23	19
A	Wandelbos Zuid	3	10	7
B	De Hasselt	2	16	14
B	Het Goirke	2	10	8
B/C	Het Zand	7	39	32
C	De Reit	3	29	26
D	De Blaak	5	39	34
D	Zorgvlied	3	17	14
E	Korvel	1	16	15
E	Oerle	2	14	12
E	Stappegoor	0	7	7
F	Groenewoud	4	21	17
F	Broekhoven	11	12	1
G	Armhoef	2	6	4
G	Fatima	1	8	7
G	Hoogvenne	2	18	16
G	Jeruzalem	-	4	4
-	Kanaalzone	-	21	21

'Opgave' betreft het aantal nog vast te stellen dan wel te realiseren verblijfplaatsen. Voor Hoefstraat, Loven-Besterd, Bouwmeesterbuurt, Theresia, Noordhoek, Spoorlaan, Sint Anna en Trouwlaan zijn geen ambities opgenomen.

Vliegroutes, jachtgebieden

De aanwezigheid van singels, laanbomen of plantsoenen en boomrijke tuinen spelen een rol in de kwaliteit van in de stad aanwezige vliegroutes en de voor kraamverblijven in de Oude stad beschikbare vliegroutes die een verbinding vormen met de foerageergebieden buiten de stad. Het stimuleren van inheemse laanbeplanting, inheemse bomen in tuinen en plantsoenen en het, wanneer verlichting noodzakelijk is, vleermuisvriendelijk verlichten van vliegroutes kan de verbindingen met foerageergebieden buiten de Oude stad verbeteren. Het draagt ook bij aan het verbeteren van de kwaliteit van het groen in stad als jachtgebied voor vleermuizen en sluit aan bij een streven om de biodiversiteit in de stad te versterken. Dit valt buiten het kader van dit SMP, maar een goede afstemming tussen SMP en groenbeheer in de Oude stad is wenselijk voor een optimaal succes van maatregelen ten behoeve van kraamverblijven in de Oude stad.

4.3 Maatregelen

De maatregelen om de ambities voor Oude stad te realiseren bestaan uit:

1. Het monitoren van bekende kraam- en massawinterverblijven.
2. Met inzet van vrijwilligers worden kraam- en (massa)winterverblijven op potentiële locaties gelokaliseerd. Bij voorgenomen ontwikkelingen in de omgeving van potentiële locaties zal vanwege de hoge prioriteit professionele inzet nodig zijn.
3. Het uitbreiden van het aanbod aan kraam- en winterverblijfplaatsen wanneer zich mogelijkheden voordoen, zoals het stimuleren van natuurinclusief bouwen en renoveren, conform het Puntensysteem voor Natuur- en groeninclusief bouwen Tilburg.
4. Bij ingrepen met effect op (mogelijke) paar- en zomerverblijven wordt primair ingezet op het realiseren van kraamverblijven als vervangende verblijfplaats. Deze kunnen ook als paar- en zomerverblijf worden gebruikt.
5. Het op peil houden van het aanbod aan verblijfplaatsen door bij ingrepen (wettelijk verplichte) maatregelen te treffen conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.
6. Het stimuleren van het uitbreiden van het aanbod aan zomer-, paar-, kraam- en winterverblijfplaatsen ook op plekken waar geen ingrepen zijn gepland.

Voor het realiseren van nieuwe verblijfplaatsen wordt de volgende aanpak gevolgd:

- Allereerst wordt bekeken of het mogelijk is nieuwe verblijfplaatsen in het gebouw te integreren zodanig dat een groep vleermuizen toegang heeft tot ruimten die verschillende microklimatologische omstandigheden bieden. Zo wordt in nieuwbouwcomplexen steeds vaker hout toegepast dat vanwege de ventilatie ‘zwevend’ wordt aangebracht. Hierdoor ontstaan ruimte tussen de houten afwerking en de gevel die vleermuizen een geschikte verblijfplek kunnen bieden. Andere mogelijkheden zijn bijvoorbeeld houten boeiboorden, voorzetgevels en het voor vleermuizen geschikt maken van niet meer in gebruik zijnde schoorstenen.
- Is een goede integratie (natuurinclusief bouwen) niet mogelijk dan worden in de bestaande gevels vervangende verblijfplaatsen ingebouwd conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.

- Is inbouw niet mogelijk dan worden de gevels voorzien van voor een kolonie geschikte kasten conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.

De resultaten van de monitoring en de in het kader van het SMP uitgevoerde maatregelen worden bijgehouden in de GIS-applicatie van de gemeente.

5 Laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis

5.1 Laatvlieger

Laatvliegers zijn op veel plaatsen in de Oude stad jagend waargenomen. De meeste waarnemingen komen van nabij de stadsrand uit wijken met veel grote bomen, groen tuinen en grasvelden of wijken die direct grenzen aan bos- en structuurrijk buitengebied. In het centrum en het noord- en noordoostelijk deel van de Oude stad zijn laatvliegers incidenteel waargenomen. De vier bekende kraam- of zomerverblijfplaatsen van groepen dieren bevinden zich in de buitenste delen van de stad. Op basis van de activiteit is het aannemelijk dat hier een groter aantal verblijfplaatsen aanwezig is.

Verblijfplaatsen zijn zowel in flats, woonhuizen als een kerk aangetroffen. De dieren lijken geen voorkeur te hebben voor bepaalde typen gebouwen. Voor wat betreft de ligging hebben de dieren een voorkeur voor gebouwen nabij de grotere jachtgebieden in het buitengebied en in parken en tuinen van lommerrijke wijken. Maar ze lijken hier in Oude stad niet strikt aan gebonden. Zo is er in de Oude stad een mogelijke kraamverblijfplaats in een gebouw bij de Broekhovense Kerk, deze ligt redelijk in het centrum van de stad.

5.2 Ambities Laatvlieger

In de westelijk, aan de bos- en parken grenzende wijken Wandelbos, Het Zand, De Reit, Zorgvlied en De Blaak en in de bomenrijke wijk Tivoli en een deel van Armhoefse akkers zijn veel laatvliegers waargenomen. Deze wijken zijn kansrijk om het aantal verblijfplaatsen uit te breiden. Ook langs de zuidrand van de Oude stad liggen kansrijke wijken op korte afstand van groengebieden. De wijken met kansrijke locaties voor uitbreiding van kraamverblijfplaatsen zijn weergegeven in Figuur 5.1 en Tabel 5.1.

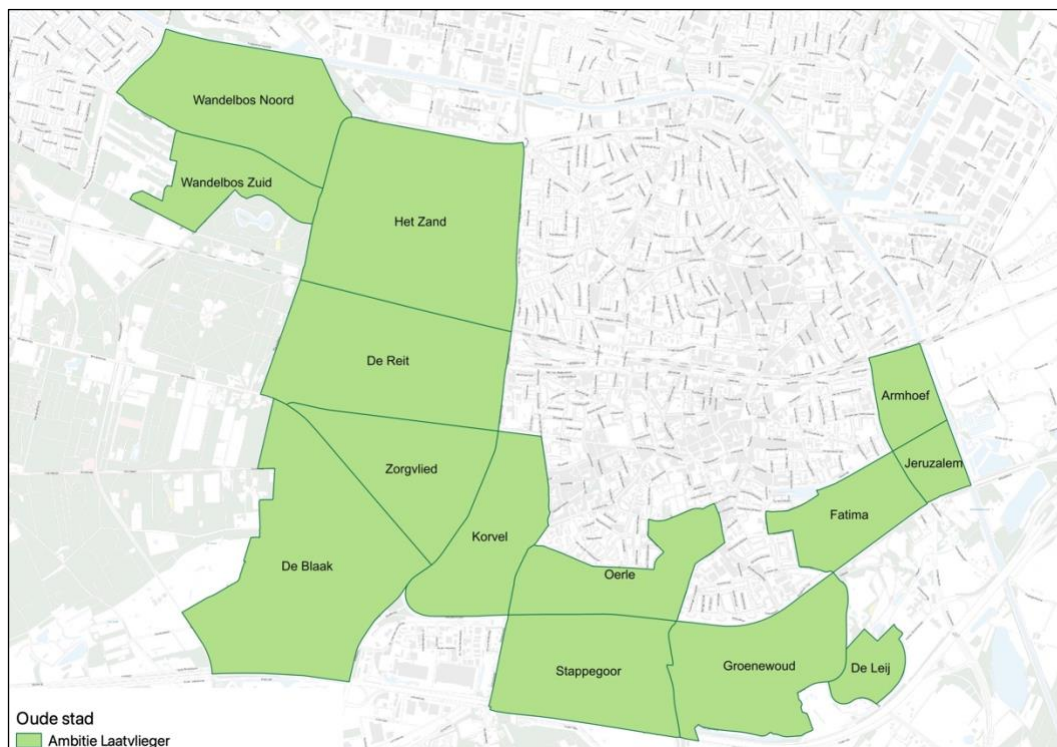
Ook in de verder van de stadsrand gelegen wijken zijn kansrijke maatregelen niet uitgesloten. Een lopend nader zenderonderzoek moet meer inzicht geven waar in de Oude stad verblijven voor laatvlieger aanwezig zijn. In het centrum en andere wijken waar alleen incidenteel activiteit is waargenomen worden de kansen voor uitbreiding vooralsnog als beperkt ingeschat.

De ambitie voor Oude stad is de populatie laatvliegers te doen groeien, wat onder andere uit de transect-monitoring zal moeten blijken. Voor Oude stad ontbreekt de kennis over dichtheden en een goed beeld van de locaties van kraamgroepen en kraamverblijven. Het hiervoor genoemde zenderonderzoek moet hier meer inzicht in geven.

Daarnaast vraagt het realiseren van verblijfplaatsen voor laatvlieger maatwerk. Verblijfplaatsen, met name voor een groep laatvliegers, zijn niet goed met generieke maatregelen te realiseren. De doelen t.a.v. het aantal te realiseren verblijfplaatsen zijn daarmee met de huidige kennis niet aan te geven, zoals dat bijvoorbeeld wel voor gewone dwergvleermuis is gedaan. Meer kennis over de aanwezigheid van laatvlieger in de Oude

stad en inzicht in de randvoorwaarden voor verblijfplaatsen is een belangrijke ambitie voor de laatvlieger.

Figuur 5.1 Laatvlieger kansrijke wijken voor kraamverblijven in Oude stad, zie ook Tabel 5.1.

Tabel 5.1 Overzicht kansrijke wijken voor kraamverblijven voor laatvliegers.

Bosrijke zone Oude stad West:	Zone Ringbaan Zuid – A58	Zone Oude stad zuid-oost
Wandelbos Noord en Zuid	Korvel	Armhoef
Het Zand (westzijde)	Oerle	Jeruzalem
De Reit-(West)	Het Laar/Stappegoor	Fatima
Zorgvlied	Groenewoud (zuidoost)	Koningshoeven (buiten SMP)
De Blaak	De Leij	

5.3 Maatregelen

Voor de laatvlieger zal ingezet worden op maatwerk maatregelen. Hiervoor heeft het prioriteit meer kennis te verzamelen over de huidige verblijfplaatsen van de laatvlieger in Tilburg en de aantallen dieren die hier gebruik van maken. Het lopende zenderonderzoek in Tilburg moet hier meer inzicht in geven.

De initiatiefnemer zal bij een ingreep aan een gebouw waar mogelijk een verblijfplaats van laatvliegers bij betrokken is aannemelijk moeten maken dat de voorgenen maatregel moet werken. Dit betekent dat inzicht nodig is in het gebruik van het gebouw door laatvliegers. Middels onderzoek moet blijken waar laatvliegers het gebouw gebruiken. Bij

het uitvoeren van de ingreep zal minimaal dezelfde eigenschappen van de ruimtes waar de dieren (kunnen) verblijven worden teruggebracht. NB: Het onderzoek naar gebruik van een gebouw door laatvliegers is geen protocolair onderzoek om gebruik uit te sluiten. Ook als geen dieren worden aangetroffen blijft het doel met de ingreep dezelfde functies terug te brengen.

De maatregelen voor Oude stad bestaan uit:

1. Het monitoren van bekende kraamverblijven.
2. Het lokaliseren van kraamverblijven op potentiële locaties, met hoge prioriteit als er sprake is van voorgenomen ontwikkelingen bij of in de omgeving van potentiële locaties.
3. Bij een ingreep aan een gebouw met een (mogelijke) functie voor laatvlieger wordt de functie middels onderzoek in kaart gebracht.
4. Het op basis van 3 op peil houden van de potentie aan verblijfplaatsen door bij een ingreep minimaal de dezelfde eigenschappen terug te brengen.
5. Als het op peil houden niet mogelijk is, worden bij de ingreep maatregelen getroffen conform nieuwste inzichten.
6. Het uitbreiden van het aanbod aan kraamverblijfplaatsen wanneer zich mogelijkheden voordoen in kansrijke wijken (zie Tabel 5.1).

De resultaten van de monitoring en de in het kader van het SMP uitgevoerde maatregelen worden bijgehouden in de GIS-applicatie van de gemeente.

5.4 Overige vleermuizen

5.5 Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis staat niet echt bekend als een stadsbewoner, maar is ook moeilijk waar te nemen. In bomenrijke gebieden lijken kleine populaties zich in de Oude stad te handhaven. Een groep gewone grootoorvleermuizen zit in een kloosterkapel nabij het Leijpark in Fatima en een aantal vleermuiskasten in het park De Oude Dijk (stadscentrum) wordt het jaar rond door een gewone grootoorvleermuis gebruikt. Ook de bomenrijke zone in Sportpark Stappegoor biedt onderdak aan een groep gewone grootoorvleermuizen. In bossen en parken aan de westkant direct buiten de stad zijn grootoorvleermuizen waargenomen (Wandelbos – Oude Warande- Bosgebied De Blaak). In de wijk Zorgvlied wijzen baltsende grootoorvleermuizen op de aanwezigheid van verblijfplaatsen.

Maatregelen

Maatregelen voor gebouwen bestaan uit:

1. Het op peil houden van het aanbod aan verblijfplaatsen door bij ingrepen maatregelen te treffen conform het Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis.
2. Het proactief uitbreiden van verblijfplaatsen in vrije zolders en schuren in gebouwen op geschikte locaties zoals bijvoorbeeld boomrijke villawijken als Zorgvlied, De Reit en Koningshoeve. Hiervoor zal per locatie maatwerk nodig zijn.

Een belangrijk bovenwettelijke aanvullende maatregel voor gewone grootoorvleermuizen is het plaatsen van vleermuiskasten in parken, met name als zomerverblijf. Kasten in parken blijken goed door gewone grootoorvleermuizen te worden gebruikt (bijvoorbeeld in Amersfoort, informatie M. Boonman). Deze maatregel is geen vervanging van verblijfplaatsen in gebouwen. De maatregel heeft betrekking op de groenstructuur en valt buiten de reikwijdte van dit SMP.

5.6 Ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis

Ruige dwergvleermuis

In de zomer komen van de ruige dwergvleermuis in de Oude stad waarschijnlijk alleen mannetjes voor, vrouwtjes komen buiten de zomer naar ons land. In najaar wordt gepaard en paarplaatsen zijn vooral van de randzone bekend. In de winter overwinteren de dieren waarschijnlijk verspreid in de stad (in en rond de paarplaatsen). Ruige dwergvleermuizen gebruiken in gebouwen vergelijkbare zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen als van gewone dwergvleermuizen. Daarnaast neemt de ruige dwergvleermuis ook makkelijk vleermuiskasten in parken in gebruik. Voor de ruige dwergvleermuis zijn vooralsnog geen proactieve maatregelen opgenomen. De ruige dwergvleermuis kan meeliften met maatregelen voor de gewone dwergvleermuis.

Kleine dwergvleermuis

Van kleine dwergvleermuis zijn enkele waarnemingen bekend uit Tilburg Oude stad. Voor de kleine dwergvleermuis zijn vooralsnog geen proactieve maatregelen opgenomen. De kleine dwergvleermuis kan meeliften met maatregelen voor de gewone dwergvleermuis.

Wijk-factsheets Tilburg Oude stad

Procedure in het kader van de ontheffing

Een initiatiefnemer kan gebruik maken van de gebiedsgerichte ontheffing van de gemeente, indien de gemeente de initiatiefnemer daarvoor middels een brief goedkeuring verleent. Met deze goedkeuring hoeft de initiatiefnemer niet afzonderlijk ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag. De goedkeuring kan de initiatiefnemer verkrijgen door in overleg met de gemeente te bepalen welke maatregelen voor beschermde soorten worden getroffen.

Onderdeel van de procedure is een **ecologische check** (zie kader). Hierbij wordt bepaald welke maatregelen nodig zijn om de functie van een gebouw voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen te versterken of te behouden. Deze maatregelen legt de initiatiefnemer aan de gemeente voor.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden is het belangrijk dat (onvoorziene) schade aan de dieren wordt voorkomen. Daarvoor volgt de initiatiefnemer de richtlijn uit het **Ecologisch werkprotocol** dat de gemeente in het kader van de ontheffing heeft opgesteld.

Zorgplicht - Ecologische Check

De ecologische check wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige. Deze stelt vast:

- of soorten in het gebouw aanwezig zijn of kunnen zijn;
- welke maatregelen wenselijk zijn om de functie van het gebouw voor deze soorten te verbeteren of te behouden,
- welke maatregelen nodig zijn om schade aan de soorten te voorkomen,

NB: het kan noodzakelijk zijn dat aanvullend onderzoek nodig is om schade te voorkomen of om noodzakelijke maatregelen vast te stellen.

Voor een ecologische check dient de initiatiefnemer een ecologisch adviesbureau te vragen en te wijzen op de gebiedsgerichte ontheffing van de gemeente Tilburg. Achtergrondinformatie is gegeven in het Soortenmanagementplan Tilburg.

Uit te voeren stappen:

1. U neemt contact op met de stadsecoloog van gemeente Tilburg over de voorgenomen activiteit: natuur_groen@tilburg.nl
2. Met een **ecologische check** wordt bepaald welke maatregelen nodig zijn voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen. (*Factsheet Ecologische Check* op aanvraag bij de gemeente).
3. U legt de maatregelen voor aan de stadsecoloog van gemeente Tilburg. Bij goedkeuring kan u gemachtigd worden om gebruik te maken van de ontheffing.
4. U voert de werkzaamheden uit volgens het **ecologische werkprotocol** (voorbeeld Ecologisch werkprotocol verkrijgbaar bij de gemeente)
5. U voert de maatregelen uit zoals deze door de gemeente zijn goedgekeurd.
6. Controle door gemeente (of OMWB) op naleving van de maatregelen.

Armhoef

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Armhoef is een zeer geschikt leefgebied voor de huismus en gierzwaluw. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het buitengebied is Armhoef optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd

Voor Armhoef zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Armhoef		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 13 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel ≥ 35 paar, opgave uitbreiding 4 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	≥ 6 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Binnenstad

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Binnenstad is een zeer geschikt leefgebied voor de gierzwaluw, minder voor de huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging in het centrum is Binnenstad geen optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd

Voor Binnenstad zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Binnenstad		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 36 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel $\geq$ 47 paar, uitbreiding 24 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud (massawinterverblijf)	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Bouwmeester

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Bouwmeester is een zeer geschikt leefgebied voor de gierzwaluw, minder voor de huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging in het centrum is Bouwmeester geen optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Bouwmeester zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

<u>Doelen</u> <u>Bouwmeester</u>		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 22 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel ≥ 29 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud en realisatie extra massawinterverblijf	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Broekhoven

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Broekhoven is een beperkt geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en de huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij buitengebied is Broekhoven een optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en minder voor laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd

Voor Broekhoven zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Broekhoven		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 15 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel ≥ 35 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	≥ 12 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud en realisatie extra massawinterverblijf	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

De Blaak

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

De Blaak is een matig geschikt leefgebied voor de huismus en gierzwaluw omdat geschikte nestlocaties beperkt aanwezig zijn. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen, groen in de wijk en de ligging nabij het buitengebied is De Blaak optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor De Blaak zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen De Blaak		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 10 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huismus	Doel ≥ 116 paar, opgave uitbreiding 42 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	39 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

De Hasselt

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

De Hasselt is een zeer geschikt leefgebied voor de huismus en gierzwaluw. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen, groen in de wijk en de ligging nabij het buitengebied is De Hasselt optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en minder voor laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd

Voor De Hasselt zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen De Hasselt		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 37 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel ≥ 98 paar, opgave uitbreiding 4 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	16 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

De Leij

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

De Leij is een matig geschikt leefgebied voor de huismus en weinig geschikt voor gierzwaluw. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen, groen in de wijk en de ligging nabij het buitengebied is De Leij optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor De Leij zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen De Leij		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel > 1 paar, opgave uitbreiding 1 paar	***	***	***
Huisumus	Doel > 13 paar, opgave uitbreiding 4 paar	***	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud verblijfplaatsen (niet optimaal)	***	***	***
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	***	***	***
- Winterverblijf	Behoud	***	***	***
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	***	***	***
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	***

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

De Reit

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

De Reit is een matig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en weinig geschikt voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen, groen in de wijk en de ligging nabij het buitengebied is De Reit optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor De Reit zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen De Reit		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 36 paar, opgave uitbreiding 12 paar	* * *	* * *	* * *
Huismus	Doel $\geq$ 29 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	29 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Fatima

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Fatima is een zeer geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en matig geschikt voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het buitengebied is Fatima optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Fatima zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Fatima		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 18 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel ≥ 25 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	8 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Groenewoud

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Groenewoud is een matig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw maar zeer geschikt voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het buitengebied is Groenewoud optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Groenewoud zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Groenewoud		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 27 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel ≥ 128 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	21 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Groeseind-Hoefstraat

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Groeseind-Hoefstraat is een zeer geschikt leefgebied voor de gierzwaluw maar matig geschikt voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het centrum is Groeseind-Hoefstraat matig leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd

Voor Groeseind-Hoefstraat zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
<u>Groeseind-Hoefstraat</u>				
Gierzwaluw	Doel > 28 paar, opgave behoud huidig aantal	***	***	***
Huisumus	Doel > 38 paar, opgave behoud huidig aantal	***	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	***	***	***
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	***	***	***
- Winterverblijf	Behoud	***	***	***
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	***	***	***
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	***

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Het Goirke

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Het Goirke is een zeer geschikt leefgebied voor de gierzwaluw maar matig geschikt voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het kanaal is Het Goirke geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis maar minder voor laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd

Voor Het Goirke zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Het Goirke		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 21 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel $\geq$ 28 paar, opgave uitbreiding 12 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	10 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Het Zand

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Het Zand is een weinig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en matig geschikt voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen, groen in de wijk en de ligging nabij het buitengebied is Het Zand optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Het Zand zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Het Zand		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 10 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel ≥ 118 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	39 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Hoogvenne

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Hoogvenne is een matig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en de huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij buitengebied is Hoogvenne een optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en minder voor laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd

Voor Hoogvenne zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

<u>Doelen</u> <u>Hoogvenne</u>		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 22 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel $\geq$ 53 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	18 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud en realisatie extra massawinterverblijf	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Jeruzalem

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Jeruzalem is een matig geschikt leefgebied voor de huismus en beperkt geschikt voor gierzwaluw. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het buitengebied is Jeruzalem optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Jeruzalem zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Jeruzalem		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 1 paar, opgave uitbreiding 1 paar	* * *	* * *	* * *
Huismus	Doel $\geq$ 12 paar, opgave uitbreiding 5 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	4 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Kanaalzone

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Kanaalzone is een beperkt geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de ligging nabij het kanaal is Kanaalzone geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis maar minder voor laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Kanaalzone zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Kanaalzone				
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 5 paar, opgave uitbreiding 2 paar	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel $\geq$ 21 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	21 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Korvel

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Korvel is een matig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het buitengebied is Korvel optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd

Voor Korvel zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Korvel		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 20 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel ≥ 47 paar, opgave uitbreiding 6 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	16 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Loven-Besterd

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Loven-Besterd is een zeer geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en matig geschikt voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het centrum is Loven-Besterd beperkt geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Loven-Besterd zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen				
Loven-Besterd		Grondgebonden woningen	Hoogbouw	Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 28 paar, opgave behoud huidig aantal	***	***	***
Huismus	Doel ≥ 38 paar, opgave behoud huidig aantal	***	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	***	***	***
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	***	***	***
- Winterverblijf	Behoud	***	***	***
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	***	***	***
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	***

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Noordhoek

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Noordhoek is een zeer geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en matig geschikt voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het centrum is Noordhoek beperkt geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Noordhoek zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

<u>Doelen</u>		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
<u>Noordhoek</u>				
Gierzwaluw	Doel ≥ 22 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel ≥ 29 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud en realisatie extra massawinterverblijf	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Oerle

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Oerle is een zeer geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het buitengebied is Oerle zeer geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Oerle zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

<u>Doelen</u> <u>Oerle</u>		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 32 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huismus	Doel ≥ 84 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	14 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Sint Anna

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Sint Anna is een matig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het centrum is Sint Anna matig geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Sint Anna zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Sint Anna		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 9 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huisumus	Doel $\geq$ 20 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Spoorzone Noord

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Spoorzone Noord is een beperkt geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het centrum is Spoorzone Noord matig geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Spoorzone Noord zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Spoorzone Noord				
Gierzwaluw	Doel ≥ 1 paar, opgave behoud huidig aantal	***	***	***
Huismus	Doel ≥ 3 paar, opgave uitbreiding 3 paar	***	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	***	***	***
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	***	***	***
- Winterverblijf	Behoud en realisatie extra massawinterverblijf	***	***	***
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	***	***	***
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	***

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Spoorzone Zuid

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Spoorzone Zuid is een beperkt geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het centrum is Spoorzone Noord matig geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Spoorzone Zuid zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen		 Grondgebonden woningen Hoogbouw Complexe gebouwen		
Spoorzone Zuid				
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 1 paar, opgave uitbreiding 1 paar	***	***	***
Huismus	Doel $\geq$ 4 paar, opgave uitbreiding 3 paar	***	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	***	***	***
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	***	***	***
- Winterverblijf	Behoud en realisatie extra massawinterverblijf	***	***	***
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	***	***	***
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	***

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Stappegoor

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Stappegoor is een beperkt geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het buitengebied is Stappegoor zeer geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Stappegoor zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Stappegoor		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 2 paar, opgave uitbreiding 2 paar	* * *	* * *	* * *
Huismus	Doel $\geq$ 7 paar, opgave uitbreiding 5 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	7 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Theresia

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Theresia is een matig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging nabij het centrum is Theresia een matig geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Theresia zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Theresia		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 14 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huismus	Doel ≥ 32 paar, opgave uitbreiding 6 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud en realisatie extra massawinterverblijf	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud (niet optimaal)	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Trouwlaan-Uitvindersbuurt

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Trouwlaan-Uitvindersbuurt is een matig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen en de ligging op afstand van groengebied is Trouwlaan-Uitvindersbuurt een matig geschikt leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Trouwlaan-Uitvindersbuurt zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen. * Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Doelen Trouwlaan-Uitvindersbuurt		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel ≥ 9 paar, opgave behoud huidig aantal	***	***	***
Huismus	Doel ≥ 22 paar, opgave behoud huidig aantal	***	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	Behoud (niet optimaal)	***	***	***
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	***	***	***
- Winterverblijf	Behoud	***	***	***
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	***	***	***
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	***

Wandelbos Noord

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Wandelbos Noord is een matig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen, groen in de wijk en de ligging nabij het buitengebied is Wandelbos Noord optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Wandelbos Noord zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen		 Grondgebonden woningen			 Hoogbouw			 Complexe gebouwen		
Wandelbos Noord										
Gierzwaluw	Doel > 28 paar, opgave behoud huidig aantal	***			***			***		
Huisumus	Doel > 68 paar, opgave behoud huidig aantal	***			*			*		
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)										
- Kraamverblijf	23 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	***			***			***		
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	***			***			***		
- Winterverblijf	Behoud	***			***			***		
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	***			***			***		
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*			*			***		

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Wandelbos Zuid

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huisumus & Gierzwaluw

Wandelbos Zuid is een beperkt geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en matig geschikt voor huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

Vleermuizen

Door de combinatie van woningen, groen in de wijk en de ligging nabij het buitengebied is Wandelbos Zuid optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Wandelbos Zuid zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen		 Grondgebonden woningen Hoogbouw Complexe gebouwen		
Wandelbos Zuid				
Gierzwaluw	Doel ≥ 3 paar, opgave uitbreiding 1 paar	** *	** *	** *
Huisumus	Doel ≥ 31 paar, opgave uitbreiding 16 paar	** *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	10 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	** *	** *	** *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	** *	** *	** *
- Winterverblijf	Behoud	** *	** *	** *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	** *	** *	** *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	** *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

Zorgvlied

Gebiedsgerichte ontheffing

In gebouwen kunnen huismussen en gierzwaluwen hun nest hebben en in de spouw of onder het dak kunnen vleermuizen verblijven. Bij werkzaamheden aan gebouwen zoals het slopen, verbouwen, renoveren en/of na-isoleren van een gebouw moet rekening worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing gekregen die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden mogelijk maakt. Initiatiefnemers kunnen in overleg met de gemeente en onder voorwaarden gebruik maken van de ontheffing.

Als een initiatiefnemer gebruik maakt van de ontheffing neemt deze bij werkzaamheden aan gebouwen op voorhand maatregelen die ervoor zorgen dat het gebouw geschikt blijft of geschikter wordt voor verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw of vleermuizen. De risico's en potenties worden vooraf beoordeeld met een *ecologische check*. Tevens worden de werkzaamheden zo uitgevoerd dat schade aan dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen. Hiervoor is een *ecologisch werkprotocol* opgesteld.

Huismus & Gierzwaluw

Zorgvlied is een matig geschikt leefgebied voor de gierzwaluw en huismus. Huismussen nestelen voornamelijk onder de dakpannen bij de dakgoot. Gierzwaluwen nestelen vooral bij kopgevels en nestkasten in hoge gebouwen. Om nestplaatsen te behouden dienen bestaande nestplaatsen bij werkzaamheden aan gebouwen te worden ontzien. Om het aanbod te versterken worden nieuwe nestplaatsen gerealiseerd.

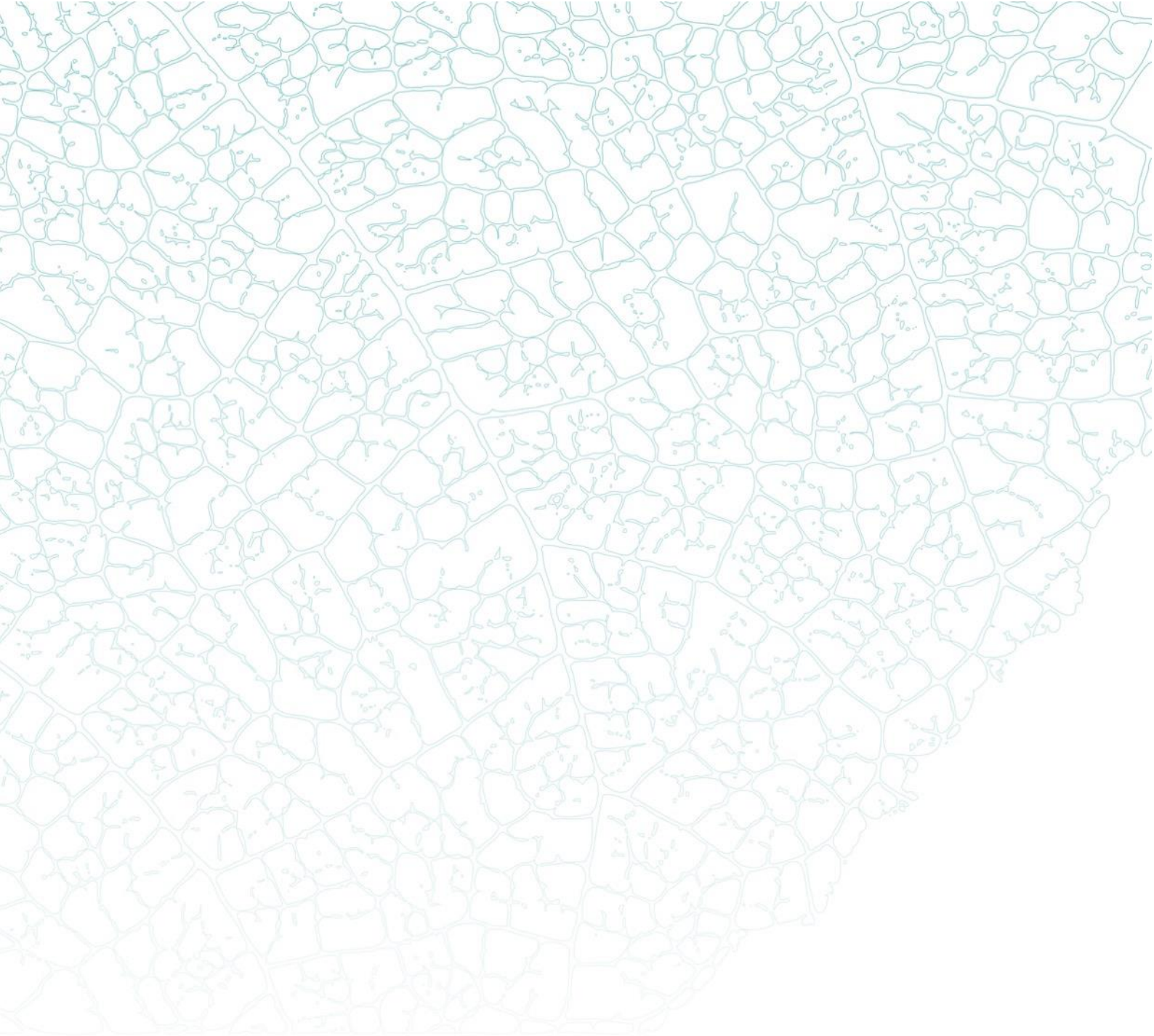
Vleermuizen

Door de combinatie van woningen, groen in de wijk en de ligging nabij het buitengebied is Zorgvlied optimaal leefgebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vleermuizen wonen graag in nauwe spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, onder dakpannen en achter gevelbetimmering. Bij werkzaamheden aan daken, muren en gevels dienen deze ruimten toegankelijk te blijven. Als het onvermijdbaar is dat de ruimten waar dieren als verblijfplaats gebruik van kunnen maken verloren gaan, zoals bij sloop, dan worden in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen ingebouwd.

Voor Zorgvlied zijn de volgende doelen gesteld voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Doelen Zorgvlied		 Grondgebonden woningen	 Hoogbouw	 Complexe gebouwen
Gierzwaluw	Doel $\geq$ 22 paar, opgave behoud huidig aantal	* * *	* * *	* * *
Huismus	Doel $\geq$ 52 paar, opgave uitbreiding 20 paar	* * *	*	*
Gewone dwergvleermuis, (ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis)				
- Kraamverblijf	17 verblijfplaatsen kraamgroep/zomerkolonie	* * *	* * *	* * *
- Zomer-/paarverblijf	Behoud (niet beperkend)	* * *	* * *	* * *
- Winterverblijf	Behoud	* * *	* * *	* * *
Laatvlieger	Behoud en realisatie extra kraamverblijf	* * *	* * *	* * *
Gewone grootoorvleermuis	Behoud	*	*	* * *

* Matig geschikt, ** Geschikt, *** Zeer geschikt

WAARDEN
BURG
Ecology